

UN DIA AMB EL PARE I EL PAPA

José Ignacio Valenzuela
Il·lustracions de Ferran Orta

6 - 8
anys

- Diversitat familiar
- Homoparentalitat
- Adopció
- Respecte
- Imaginació

Autor: José Ignacio Valenzuela

Il·lustrador: Ferran Orta

Pàgines: 32

Data de publicació: octubre de 2023

José Ignacio Valenzuela (Santiago de Chile, 1972) és escriptor i guionista. Ha treballat en projectes televisius i cinematogràfics a Chile, Mèxic i Estats Units. El 1996 va publicar la seva primera novel·la, *¿Qué pasó con Sofía Alcántara?*. Recentment ha publicat *Trilogia del Malamor*, que ha tingut molt bona acollida. Li diuen Chascas perquè al seu país d'origen es diu així al cabell desordenat com el seu.

Ferran Orta va néixer a Riba-roja d'Ebre l'abril de 1989. Es va formar com a il·lustrador, a les especialitats d'àlbum il·lustrat i edicions personals, a l'Escola d'Art i Disseny de Tarragona i a l'Escola de la Dona de Barcelona. Ha centrat la seva obra a l'àmbit editorial, fent àlbum il·lustrat, novel·la infantil i juvenil, llibre de text, etcètera. Actualment, combina aquesta faceta amb el projecte col·lectiu de pintura mural *A La Sombra*, sabent que cadascuna d'aquestes disciplines es complementen i retroalimenten, cosa que fa créixer el seu univers personal i el seu llenguatge com a creador.

ETAPES EDUCATIVES

Segon cicle d'Infantil

Cicle inicial i mitjà de Primària

SINOPSI

La Leonora és una nena que ens mostra un dia qualsevol a la seva vida amb la família. Esmorzarà volant cap a la cuina en catifa màgica, juga amb la seva gosseta Ofelia convertida en un dinosaure gegant, explora la selva o solca el vast oceà des del jardí de casa seva, i també té temps per fer els deures, abans de sopar i raspallar-se les dents. Una nena que en arribar la nit dorm feliç sabent-se molt estimada pel pare i el papa.

Per començar ens fixarem en els autors del text i les il·lustracions.

- Situeu al mapa el país natal de l'autor. Dibuixeu la bandera i esbrineu la capital, població, moneda i idioma.
- Calculeu la distància aproximada que ens separa i el temps que trigaríem a recórrer utilitzant diferents mitjans de transport (trobeu l'equivalència i l'origen dels nusos marins).
- Identifiqueu els elements que ha fet servir l'il·lustrador per transmetre el món ric en imaginació de Leonora (*ulls tancats, colors vius, éssers fantàstics, escales inversemblants...*).
- Dibuixeu una altra il·lustració amb elements propis que evoquin una fantasia imaginària.

Aquesta història es basa en les vivències personals i familiars de l'autor, que pertany al col·lectiu LGTBIQ.

- Descobriu el significat d'aquestes sigles i dibuixeu-ne la bandera.
- Documenteu-vos sobre algunes fites destacables en referència a la comunitat LGTBIQ. *Espanya va ser un dels primers països a aprovar el matrimoni homosexual i l'adopció homoparental (2005), només uns anys després que l'OMS eliminés l'homosexualitat del llistat de malalties mentals (1990).*
- Situeu sobre un mapamundi els països on l'adopció homoparental està legalment permesa.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Adopci%C3%B3_homoparental

- Completeu el mapa marcant, amb un altre color, aquells països on per contra no només no està permesa l'adopció, sinó que les relacions homosexuals es castiguen amb penes diverses. https://ca.wikipedia.org/wiki/Annex:Cronolog%3%ADa_de_la_despenalizi%C3%B3_de_l'homosexualitat_per_pa%C3%ADs
- Debateu sobre ambdues posicions ideològiques.

Aquest llibre ens mostra que hi ha diferents tipus de família. La de la Leonora està composta per ella i els seus dos pares (amb la gosseta Ofèlia). Sapiguem més sobre les nostres famílies.

- Dibuixeu la família.
- Feu una enquesta sobre el tipus de famílies presents a classe, i enriqueu els resultats amb altres models possibles (tradicional, monoparental, reconstituïda, homoparental, adoptiva...).
- Jugueu al clàssic joc de les famílies, amb una baralla de cartes que podem construir a classe a partir dels models familiars obtinguts a l'enquesta.
- Confeccioneu entre tots un glossari de paraules relacionades amb el parentiu familiar.
- Representeu l'arbre genealògic de cada alumne (pares, avis, besavis...).

Segons el nivell del grup podem ampliar el nombre de familiars i avantpassats, així com enriqueir-lo amb les dates i els llocs de naixement i defunció (si és el cas), o professions exercides.

En funció de la classe podem aprofitar les dades obtingudes de diferents maneres:

- Elaboreu gràfiques o estadístiques a partir tant de les dates (anys de vida, longevitat, esperança mitjana...) com dels llocs (províncies, comunitats o països) o professions (sectors).

- Localitzeu sobre el mapa els llocs consignats a l'arbre, individualment o col·lectivament.
- Confeccioneu una llista de professions. Identifiqueu productes, sectors i oficis (actuals i desapareguts).
- Deduïu a partir de les dades alguns dels grans canvis a la història recent (industrialització, migracions, urbanització, transports, incorporació de la dona al mercat laboral...).

Els dos pares de la Leonora sembla que tenen una personalitat molt diferent, segons podem deduir a partir de la narració.

- Inventeu el nom, la professió i les aficions de cada pare segons la seva actitud i relació amb la Leonora. Creeu una tira de còmic per a cadascú.
- Redacteu l'anunci d'un concurs per trobar el pare perfecte. Prèviament haurem de decidir entre tots les qualitats que valorarem al superpapa, amb propostes que sotmetrem a votació. Representeu gràficament els resultats.
- Pregunteu a avis i familiars per dites i refranys sobre els pares i la família en general, i elabora entre tots un refranyer (El parent, com Déu te l'ha donat; l'amic, com tu l'has triat; A bon arbre, bona llenya; Any i vida, creix la família; Cada u és d'un pare i una mare; Els fills del sabater van descalços...).
- Vegeu i comenteu alguna pel·lícula al voltant de la paternitat o l'adopció. Alguns exemples són *Pinotxo* (des de la versió clàssica de Disney de 1940 a les diverses recents, totes basades en l'obra *Les aventures de Pinotxo*, de Carlo Collodi, 1883), *Buscant a Nemo* (Disney Pixar, 2003), *La vida és bella* (Roberto Benigni, 1997), o *Annie* (John Huston, 1982, i altres versions).

Al llibre, la Leonora no ens explica res sobre la seva mare ni de quan i com va començar la convivència amb els pares.

- Debateu i acordeu els possibles orígens de la família de la Leonora.
- Distingiu les diferències entre les famílies d'acollida i les d'adopció.
- Contacteu amb el centre d'acollida de menors més proper (a Espanya n'hi ha més de mil) i redactar un missatge sol·licitant informació sobre les qüestions que puguin interessar el grup.
- Convideu, si és possible, una família d'acollida per compartir la seva experiència a classe.

La família de la Leonora es completa amb la gosseta Ofèlia, però al llibre apareixen molts altres animals.

UN DIA AMB EL PARE I EL PAPA

Autor: José Ignacio Valenzuela

Il·lustrador: Ferran Orta

Pàgines: 32

Data de publicació: octubre de 2023

ETAPES EDUCATIVES

Segon cicle d'Infantil

Cicle inicial i mitjà de Primària

SINOPSI

La Leonora és una nena que ens mostra un dia qualsevol a la seva vida amb la família. Esmorzarà volant cap a la cuina en catifa màgica, juga amb la seva gosseta Ofelia convertida en un dinosaure gegant, explora la selva o solca el vast oceà des del jardí de casa seva, i també té temps per fer els deures, abans de sopar i raspallar-se les dents. Una nena que en arribar la nit dorm feliç sabent-se molt estimada pel pare i el papa.

6 - 8
anys

- Diversitat familiar
- Homoparentalitat
- Adopció
- Respecte
- Imaginació

- Feu una llista d'animals presents a les il·lustracions i classifiqueu-los en diferents categories (tipus d'animal, localització geogràfica, dieta...).

- Identifiqueu els animals de la llista que estan en perill d'extinció (com el ximpanzé, l'elefant asiàtic o el rinoceront blanc). *Inclosos a la Llista Roja d'Espècies Amenaçades, elaborada des de 1964 per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN).*

<https://www.iucnredlist.org/>

- Busqueu informació sobre els animals en perill d'extinció del nostre territori (linx ibèric, trenca-lòs, granota pirinenca, ós marró, foca monjo del mediterrani...).

Podeu consultar la llista completa a: <https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/conservacion-de-especies/especies-proteccion-especial/ce-proteccion-listado-situacion.html>

La Leonora comença el dia volant en una catifa màgica, i la seva imaginació la porta a viure diferents aventures.

- Relacioneu les escenes que apareixen al llibre amb alguna altra història coneguda, i busqueu-ne la font original.

Aladí i el llum meravellós (Les mil i una nits).

El llibre de la selva (Rudyard Kipling, 1894).

- Llegiu el conte La sirenetta, original de Hans Christian Andersen publicat el 1837.

- Dissenyeu i dibuixeu la nostra pròpia catifa màgica adaptant-li diferents sistemes de vol (ales, hèlixs, globus, coets...).

Comença recollint les joguines abans d'esmorzar a la cuina.

- Ajudeu la Leonora classificant les seves joguines en diferents categories (animals, artístics, de construcció, esportius, mitjans de transport...).

- Completeu el penjoll del sistema solar i identifiqueu els planetes.

- Deduïu l'esport preferit de la Leonora (la pilota de tennis apareix en diverses il·lustracions) i practiqueu-lo o expliqueu-ne les regles principals.

- Feu una llista dels aparells presents a la cuina i deduïu l'energia que els mou. Esbrineu-ne l'origen i distingiu entre fonts renovables i finites.

A la cuina l'espera Ofèlia, que en la imaginació del pare es converteix en un dinosaure gegant.

- Situeu cronològicament l'extinció dels dinosaures i les possibles causes.
- Localitzeu algun jaciment o museu proper que contingui restes de dinosaure.
- Elaboreu un catàleg de dinosaures, investigant per grups algunes de les principals espècies i les seves característiques (Diplodocus, Tyranosauure, Estegosaure, Triceratops, Anquilosaure ...).
- Identifiqueu el parentiu que uneix les aus amb els dinosaures.

Com que la Leonora té gana, el seu pare proposa preparar un pastís.

- Valoreu els ingredients del pastís: crema, melmelada i arròs?
- Inventeu la recepta del nostre pastís amb els ingredients preferits de la classe. Prepareu-lo si és possible.

La Leonora surt després a jugar al jardí, convertit primer en una selva.

- Localitzeu sobre un mapamundi les principals selves mundials i deduïu-ne les condicions climàtiques (tropicals).
- Representeu en una gràfica comparativa els rius més llargs de cada continent (com l'Amazones).
- Busqueu la paraula *desforestació* i debateu sobre les seves causes i conseqüències.
- Identifiqueu, a partir de la visita a un supermercat o consultant un fulletó, alguns dels productes que obtenim dels arbres.
- Descobriu també la presència d'arbres en diferents elements de la classe (paper, llapis, suros, pupitres, esmorzars...).

De fet, algunes selves o paratges naturals d'especial rellevància han estat protegits per preservar-los tant del foc com de l'exploació abusiva.

- Descobriu els parcs naturals de la vostra província o comunitat.
- Visiteu el territori protegit més proper.
- Situeu sobre el mapa els Parcs Nacionals i recopileu informació o experiències aportades pels alumnes que els hagen visitat.

- Elaboreu una guia de consells i normes per protegir el bosc.

Després de la selva, el jardí es transforma en un oceà gràcies a l'aigua de la mànega.

- Identifiqueu els oceans i situeu-los sobre el mapamundi.
- Rastregeu l'origen de la paraula oceà així com el del nom de de cadascun.

En funció del nivell del grup podem aprofundir més en la mitologia grega (Oceanus era un tità, igual que Atlas, que va ser castigat per Zeus a sostenir sobre les espatlles la volta celeste) , o en l'expedició de Magallanes i Elcano, que van conèixer i van donar nom al Pacífic durant la seva circumnavegació de la Terra el 1520.

- Proposeu entre tots una llista de petites accions que podem implementar tant a l'escola com a casa per no malbaratar un recurs escàs com l'aigua.
- Dibuixeu altres ecosistemes terrestres que podria explorar la Leonora, incloent-hi algunes espècies representatives.

Navegant pel seu oceà, la Leonora es troba amb una sirena.

- Llegiu o comenteu l'episodi de l'Odissea d'Hommer, primer rastre de les sirenes, en què es narra la trobada amb Ulisses (cant XII).

https://www.google.es/books/edition/La_Odissea/d-58EAAAQBAJ?hl=es&gbpv=1

- Identifiqueu altres històries en què apareixen éssers imaginaris.
- Distingiu personatges històrics, llegendaris o imaginaris. Buscar i classificar alguns exemples (bruixes, ogres, sirenes, dracs, dinosaures, unicorns, gnoms, Harry Potter...).
- Creeu la pròpia criatura fantàstica o construïu-la a partir de retalls d'altres.

La Leonora se'n va finalment a dormir molt contenta, després del dia que ens ha narrat.

- Escriviu un petit diari durant una o diverses jornades.
- Resumiu la història de la Leonora canviant el punt de vista, narrant-la en tercera persona
- Continueu el relat suposant que l'endemà els seus pares comuniquen a la Leonora que tindrà un germanet, o des de la perspectiva de la gosseta Ofèlia, per exemple.

